

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Festivitate de inaugurare a noului an de studii

Pe 1 octombrie curent, la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, a avut loc festivitatea de inaugurare a noului an de studii, anul I, secția cu frecvență redusă, specialitățile Administrare publică și Drept. Ședința a fost deschisă de dl **Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar**. Participanții la festivitate au onorat Imnul de Stat al Republicii Moldova.

- Anul de studii 2012-2013 este un an deosebit, un an jubiliar, căci la 21 mai 2013 Academia de Administrare Publică va împlini 20 de ani de la fondare, a menționat în cuvântul său de salut rectorul Academiei. Fiecare instituție de învățământ superior își are trecutul, prezentul și viitorul său. Academia noastră a avut în început strălucit, la temelile sale aflându-se primul său rector, Mihail PLATON, doctor habilitat, profesor universitar, specialist cu renume în domeniul administrării publice; ea a devenit actualmente una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior din țară, Centru Național în domeniul pregătirii și perfecționării cadrelor de funcționari publici și aleși locali; nu avem nici un dubiu că viitorul său va fi unul pe măsura realizărilor sale de până acum.

Doresc să menționez, a subliniat dl Vasile Marina, că vi-

sul nostru a fost de a marca cea de-a 20-a aniversare a Academiei cu un număr de 1000 de masteranzi. Țin să vă comunic cu o deosebită satisfacție că admiterea din anul acesta ne-a permis chiar să depășim această cotă, actualmente la Academie făcându-și studiile 1010 masteranzi.

În încheierea alocuțiunii sale domnul rector le-a urat proaspeților masteranzi mult noroc și, vorba lui Mihai Eminescu, un viitor strălucit.

Prezent la ședința festivă, dl **Vladimir CIOBANU, consilier prezidențial**, a transmis masteranzilor și corpului profesoral-didactic sincere felicitări și

prezența experților, cadre calificate și de susținerea societății. Trebuie doar să asigurăm coerența acestor reforme.

- Din an în an, toamnele la Moldova devin tot mai frumoase, a subliniat în discursul său de felicitare dl **Vlad CANȚĂR, președinte al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova**, profesor la Academie. Această instituție de învățământ superior a avut noroc la începuturi și acum de două conduceri eficiente, care promovează cu tenacitate valorile europene ale administrării, dorind din toată inima să readucă la viață administrarea publică din Republica Moldova.

În încheierea festivității de inaugurare a noului an de studii, participanții acesteia au onorat Imnul Academiei de Administrare Publică.

Dl **Oleg BALAN, vicerector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar interimar**, a familiarizat asistența cu calea parcursă de această prestigioasă instituție de învățământ superior în cei circa 20 de ani de activitate, cu structura sa organizatorică și didactică, cu fiecare subdiviziune în parte, precum și cu colaboratorii acestora. Dumnealui a adresat, de asemenea, masteranzilor anului I sincere felicitări cu prilejul unui nou an de studii, urându-le realizări dintre cele mai frumoase.

Mihai MANEA

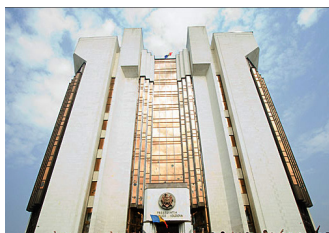
Planul de învățământ include de mai multe obiecte de studii. Aceasta nu înseamnă că dumneavoastră trebuie să alegeți obiectele preferate, căci odată ce ele au fost introduse în planul de învățământ, înseamnă că fiecare dintre ele își are rolul său bine determinat.

Rectorul Academiei a ținut să amintească masteranzilor anului I că pentru ei sunt create toate condițiile necesare pentru studii: aici există săli moderne de studii dotate cu toate cele necesare pentru un proces de studii eficient, cămin, bibliotecă, cantină, teren sportiv etc.

noi succese cu prilejul noului an de studii din partea dlui Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova.

Iurie ȚAP, vicepreședinte al Comisiei parlamentare administrație publică și dezvoltare regională, a menționat în luarea sa de cuvânt, că starea de lucruri în Republica Moldova vine de la sistemul său de administrare, care este unul ineficient și nefuncțional. Sarcina noastră este să facem ca acest sistem să funcționeze ireproșabil ca urmare a reformei administrației. Dar pentru aceasta este nevoie de voință politică,

Reintegrarea Republicii Moldova și retragerea trupelor rusești de pe teritoriul transnistrean

Cu acest mesaj s-a prezentat președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, la cea de-a 67-a Adunare Generală a ONU.

„Scopul nostru final este reintegrarea Republicii Moldova în limitele frontierelor recunoscute în plan internațional, care să constituie un stat funcțional cu o clară perspectivă europeană. Regiunea transnistreană urmează să beneficieze de un sta-

tut special în cadrul Republicii Moldova, ceea ce va oferi regiunii un nivel înalt de autogovernare”, a declarat președintele țării în cadrul discursului său.

Potrivit oficialului, soluționarea conflictului transnistrean este obiectivul-cheie al formatului de negocieri 5+2, în cadrul cărora Moldova se bazează pe sprijinul partenerilor internaționali. În același context, Nicolae Timofti a accentuat importanța retragerii trupelor rusești „staționate pe teritoriul Republicii Moldova fără consimțământul statului-gazdă și contrar prevederilor constituționale și angajamentelor internaționale”.

La sediul ONU din New York, șeful statului moldovean a avut

mai multe întâlniri oficiale bilaterale, inclusiv cu Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite, Ban Ki-moon.

Șeful statului i-a mulțumit lui Ban Ki-moon pentru sprijinul pe care ONU îl acordă Republicii Moldova, inclusiv prin reprezentanțele sale specializate de la Chișinău, UNICEF, UNDP și UNPFA. Președintele Timofti l-a informat pe Secretarul General al ONU despre transformările instituționale care au loc în Republica Moldova și despre viziunea autorităților de la Chișinău cu privire la soluționarea conflictului transnistrean.

La rândul său, Ban Ki-moon i-a spus șefului statului că Republica Moldova va primi tot

sprijinul ONU în problemele cu care se confruntă și a încurajat autoritățile de la Chișinău să continue cooperarea cu Uniunea Europeană. Oficialul ONU a subliniat importanța transformărilor democratice din Republica Moldova și lupta împotriva corupției. Secretarul General al ONU a declarat că ONU urmărește cu atenție desfășurarea negocierilor în formatul 5+2 și speră ca părțile să ajungă la o soluție în ceea ce privește problema transnistreană.

În finalul întrevederii, președintele Timofti i-a făcut lui Ban Ki-moon invitația de a vizita Republica Moldova.

AIE a respins referendumul de aderare la Uniunea Vamală

Proiectul de lege privind organizarea și desfășurarea unui referendum republican legislativ privind aderarea Republicii

Moldova la tratatele de constituire a comunității Economice Eurasiatice, de formare a teritoriului vamal unic și de constituire a Uniunii Vamale a fost respins de Parlament. Inițiativa a fost respinsă cu voturile a 53 de deputați. Deputații comuniști au părăsit sala în semn de protest.

Comuniștii insistau ca referendumul să fie organizat la 18 noiembrie curent și au cerut deputaților AIE să lase poporul

să hotărască. În același timp, deputații coaliției de guvernământ au declarat că Republica Moldova nu poate să adere la Uniunea vamală, concomitent cu aderarea la Uniunea Europeană. „Uniunea vamală vine în contradicție cu prerogativa europeană a Republicii Moldova”, a precizat președintele Comisiei pentru politică externă, Igor Corman.

În același timp, potrivit deputatului democrat, Adrian

Candu, „aderarea la Uniunea vamală presupune și renunțarea la neutralitatea țării, pentru că aceasta înseamnă și aderarea automată la Tratatul privind securitatea colectivă, care este un bloc militar, similar cu NATO”.

Totodată, președintele Comisiei juridice, Victor Popa, a declarat că tratatele se ratifică, la ele nu se aderă, în acest mod nu se poate da curs cererii comuniștilor.

Ședință de Guvern

Guvernul a aprobat în ședința din 26 septembrie curent proiectele legilor cu privire la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și privind fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2013.

Proiectul bugetului consolidat (bugetului public național) pentru anul 2013 prevede venituri în sumă de 37 mlrd. lei și cheltuieli în sumă de 38,1 mlrd. lei, în creștere cu peste 7%, iar deficitul bugetului public național se va diminua cu 57 mil. lei, până la 1 miliard 136 mil. lei. Totodată, ponderea deficitului bugetului public național în PIB va constitui 1,14 la sută, față de 1,32 la sută scontat pentru anul 2012.

Un alt document aprobat în cadrul ședinței Cabinetului de Miniștri vizează *Legea buge-*

tului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013. Acesta prevede venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 la nivel de 10 miliarde 534 milioane lei, în creștere cu 7,2% în raport cu veniturile aprobate pentru anul 2012, iar cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat se propun la nivel de 10 miliarde 614 milioane lei sau cu 8% în creștere față de suma cheltuielilor aprobate pentru anul 2012.

Guvernul a aprobat, de asemenea, proiectul *Legii fondurilor asigurării obligatorii de asis-*

tență medicală pe anul 2013. Documentul prevede venituri în cuantum de 4 miliarde 78 milioane lei, cheltuieli în sumă de 4 miliarde 178 milioane lei, cu un deficit de 100 milioane lei.

Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul 2013 va constitui 3 318 lei. Totodată, se va păstra norma reducerii de 50% la mărirea primei respective în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii în cauză și a reducerii de 75% pentru proprietarii de terenuri cu destinație agricolă.

Program guvernamental de reformare și modernizare a serviciilor publice

Guvernul Republicii Moldova a făcut public proiectul hotărârii „Cu privire la aprobarea Programului de reformare a serviciilor publice pentru anii 2012-2015”. Programul este unul complex, având drept obiective finale eficientizarea activității administrației publice centrale și creșterea performanței acestora prin acordarea unor servicii publice calitative populației, inclusiv prin TIC; desconcentrarea serviciilor publice prin reducerea birocrăției; implementarea guvernării electronice și a serviciilor electronice pentru cetățeni.

Programul a fost elaborat în urma unei analize ample a tuturor serviciilor acordate de aparatele organelor centrale ale administrației publice - peste 550 de servicii publice prestate de ministere, autorități administrative centrale, alte autorități - efectuată în 2011 de Guvern. Excepție au făcut serviciile medicale și cele prestate agenților economici, care au constituit obiectul unei cercetări separate în 2010.

Analiza făcută în 2011 a arătat o performanță relativ satisfăcătoare în ceea ce privește ușurința cu care cetățeanul poate obține un serviciu atunci când are nevoie, fără a întâmpina dificultăți nejustificate. În pofida acestui indicator, cel mai scăzut nivel de performanță s-a observat în aplicarea TIC în procesul de acordare a serviciilor. Astfel, în multe cazuri, cetățenii nu pot obține informație online despre condițiile și procedurile de aplicare, să completeze o cerere online, să obțină asistență online sau să confirme înregistrarea prin mijloace electronice.

În concluzie, **din cele 583 de servicii analizate, 16 urmează a fi eliminate pe motiv că sunt excesive și se supra-pun cu alte servicii, 40 vor rămâne intacte, iar 511 urmează**

ă a fi modernizate. Mai exact, acele servicii care nu satisfac o necesitate socială sau un interes public, sunt o povară pentru cetățeni sau sunt ineficiente vor fi eliminate, comasate ori simplificate. Bunăoară, **Ministerul Mediului va elimina** serviciul „Eliberarea informației privind caracteristica climatică și concentrațiile de fond” și, în schimb, va plasa informația în cauză pe pagina web a Serviciului Hidrometeorologic de Stat; **Ministerul Justiției va revizui** lista serviciilor acordate de Serviciul Stare Civilă și oficiile stare civilă teritoriale, și va eficientiza procedura de acordare a serviciului de aplicare a apostilei pe documentele oficiale prin eliminarea obligativității de a prezenta acte de stare civilă eliberate cu cel mult trei luni înainte de solicitarea apostilei; **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor** va transfera funcțiile de acordare a serviciilor publice în domeniul autorizării transportului aerian către Autoritatea Aeronautică Civilă, care trebuie creată în subordinea MTID în vederea delimitării funcțiilor de elaborare a politicilor de cele operaționale etc.

Potrivit autorilor proiectului, pentru multe dintre serviciile care trebuie eficientizate va fi suficientă utilizarea mai activă a TIC. Alte recomandări vizează simplificarea procedurilor, introducerea unui sistem standardizat de calitate pentru serviciile publice și elaborarea unei metodologii de stabilire a tarifelor, dar și crearea instrumentelor de depunere a reclamațiilor în cazul când serviciile publice sunt prestate sub nivelul așteptărilor. De asemenea, în conformitate cu experiența statelor cu o democrație avansată, urmează să fie creată o bază de date online conținând toate serviciile publice existente în Republica Moldova. Menționăm că un prim pas

în acest sens a fost făcut prin inaugurarea, în anul curent, a paginii web www.date.gov.md - portalul guvernamental al datelor deschise, al cărui menire e să sporească transparența, performanța și receptivitatea sectorului public.

Pentru informare detaliată, dar și pentru asigurarea transparenței procesului decizional prin consultări publice, **„Programul de reformare a serviciilor publice pentru anii 2012-2015” a fost publicat pe paginile web www.particip.gov.md (<http://www.particip.gov.md/proiect-view.php?l=ro&idd=397>) și cea a Cancelariei de Stat (<http://www.cancelaria.gov.md/lib.php?l=ro&idc=360&nod=1&>).**

De asemenea, întrebările, dar și eventualele propuneri și sugestii, pot fi adresate direct dlui Ruslan Codreanu, șeful Direcției politice, planificare strategică și asistență externă din cadrul Cancelariei de Stat, responsabil pentru implementarea acestui program - telefon: 022.250155, e-mail: ruslan.codreanu@gov.md.

Banca Mondială apreciază progresele R. Moldova în implementarea Reformei APC

În cadrul discuțiilor cu reprezentanții Guvernului de la Chișinău accentele au fost puse pe progresele înregistrate, dar și pe viitorul Reformei Administrației Publice Centrale (RAPC), inclusiv prioritățile executivului și suportul pe care sunt dispuși să-l acorde în continuare partenerii de dezvoltare. A fost înalt apreciată susținerea acordată de BM în prima etapă a reformării serviciului public fiind evidențiate câteva reușite vizibile ale acestui proces. Înainte de toate, Guvernul a elaborat și adoptat Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, un document de planificare

strategică de durată, care a fost deja votat în prima lectură de Parlament. Printre alte progrese se numără dezvoltarea unui serviciu public bazat pe merite. Astfel, dacă în 2008 niciun funcționar public nu a fost angajat sau promovat prin concurs, iar în 2009 aceștia au reprezentat doar 16%, în 2010 cifra în cauză a crescut la 57%, iar în 2011 - la 60,9%. Tot aici au fost menționate adoptarea Legii privind administrația publică centrală de specialitate, prin care este introdusă funcția de „secretar de stat al ministrului”, și a „Clasificatorului unic al funcțiilor publice”.

Reieșindu-se de la situația existentă, au fost enumerate prioritățile Guvernului pentru perioada următoare: reformarea sistemului de servicii publice. Au fost identificate 583 de servicii publice acordate de aparatele ministerelor, care urmează a fi examinate pentru optimizarea lor. În această ordine de idei, Guvernul a elaborat un Plan de acțiuni pentru modernizarea serviciilor publice, însoțit de o Metodologie de stabilire a normelor de calitate și a tarifelor. Un stat modern trebuie să aibă un serviciu public care gândește și acționează modern, iar aceasta înseamnă și capacitatea de a răspunde cât mai exact necesităților cetățeanului.

Reprezentanții BM au confirmat că Guvernul a respectat termenele și angajamentele în implementarea RAPC: „Se datorează echipei naționale de implementare a RAPC. Suntem impresionați de ceea ce s-a reușit în reformarea serviciului public și a procesului de luare a deciziilor!”. De asemenea, ei au salutat existența unei viziuni foarte clare pe viitor în acest domeniu, ceea ce face dovada unor „evoluții extrem de bune, inclusiv în contextul realizării agendei de integrare europeană a țării dvs.”.

Alături de oameni și pentru oameni

**Primarul de Măgdăcești,
Liuba COJOCARU**

Măgdăcești, sat mare de gospodari, amplasat de-a lungul uneia dintre principalele autostrăzi ale Moldovei, aproape de Chișinău, și-a răspândit și mai mult faima în ultimul timp, de când primar al satului a devenit Liuba Cojocaru „Parcă mai ieri a venit la primărie, dar câte a reușit să facă, se întrec în aprecieri călătorii de prin părțile locului. Se vede că-i o adevărată gospodină, că s-a făcut și o bună gospodină a întregului sat”.

Auzind despre aceste lucruri, îți trezește și un interes firesc de a vizita satul Măgdăcești, să vezi ce prezintă el azi, ca unul dintre cele mai frumoase și mai bine amenajate localități din raionul Criuleni. Să o cunoști pe Liuba Cojocaru, care și-a asumat o misiune foarte responsabilă - de a fi primar al acestui sat cu peste 5 mii de locuitori. Un sat de oameni harnici, gospodari și foarte ambițioși.

Pedagog fiind, timp de 15 ani a alțoit dragostea de carte, de frumos, de baștină și țară bobocilor din clasele primare, pregătindu-i să devină continuatori demni ai tradițiilor și spiritului de gospodar ai părinților și bunelor, ziua de mâine a satului natal. Împreună cu soțul Victor, și-a încercat capacitățile sale organizatorice și manageriale și în afaceri, de a crea noi locuri de muncă pentru săteni, înființând o secție de producere a mezelurilor.

Dar își dorea să facă mai multe pentru sat, pentru oameni. Noi și noi gânduri și idei o însoțeau mereu și, pentru a le realiza, era nevoie de a se încadra în administrarea locală.

„N-a fost deloc ușor de a lua hotărârea pentru a candida la postul de primar al satului, mărturisește doamna Liuba Cojocaru. Dar dragostea de acest pământ, de acest sat, unde-mi sunt rădăcinile neamului, părinții și copiii, mi-au dat putere de a mă concentra și a mă înscrie în campania electorală. Și după cum le-am vorbit consătenilor, chiar din primele zile de activitate, obiectivul meu de bază a fost și este să am grijă de oamenii acestui sat, mare și frumos, și să fiu mereu alături de oameni, printre oameni și pentru oameni. Și faptul că oameni mi-au acordat această încredere îmi dă puteri de muncă și ferma convingere că pot conta oricând pe consătenii mei. Pentru că numai împreună putem învinge, putem schimba lucrurile în bine, numai împreună vom putea transforma satul Măgdăcești într-o localitate cu condiții decente de viață, la standardele europene”.

Desigur, în noua sa funcție, erau necesare și noi cunoștințe, cum este știința administrării. Cu prima ocazie, a participat la Academia de Administrare Publică la cursul de dezvoltare profesională - Managementul autorității administrației publice locale. Timp de o săptămână, cât au durat cursurile, și-a consolidat cunoștințele în formarea deprinderilor și abilităților de manager, prin urmare, i-au ajutat în comunicarea cu factorii de decizie, conlucrarea cu funcționarii de diferite niveluri.

Aceleași sarcini - de perfecționare profesională - le-a pus și pe seama funcționarilor publici din aparatul primăriei. Or, obiectivele trasate pot fi realizate cu succes doar în spiritul de echipă și calităților manageriale ale fiecărui funcționar public.

onar public.

Multe lucruri primarul Liuba Cojocaru le-a înșușit, cum s-ar spune, din mers, pentru a nu pierde mult timp în elaborarea planurilor și sarcinilor de activitate a primăriei. Multe probleme s-au adunat pentru a fi soluționate, dar primarul și-a trasat, în primul rând, problemele sociale: acordarea ajutoarelor sociale și umanitare familiilor vulnerabile, organizarea conform unui grafic stabilit a zilelor bătrânilor și invalizilor. Nici o petiție de-a sătenilor nu este lăsată fără răspuns, întotdeauna fiind găsite soluțiile cele mai reușite în interesul oamenilor.

De la investirea sa în funcție a trecut un an și ceva. E mult sau puțin? Or, despre calitățile unui primar nu vorbește timpul, cât a deținut această funcție, ci faptele sale. Iar faptele o caracterizează din plin pe dna Cojocaru, realizările ei fiind cele scontate. Fiindcă fiecare zi a trăit-o și o trăiește cu gândul de a face satul cât mai frumos, cât mai aranjat

Și precum satul crește, se dezvoltă, apar noi mahalale, problema se pune și pe de amenajarea străzilor de aici. Zis și făcut. În două noi mahalale au fost reparate drumurile, pentru care au fost cheltuite 560 mii de lei, 60 de mii fiind contribuția trăitorilor din partea locului.

Străzile satului nu sunt doar reparate și asfaltate. Sunt construite și alte obiective necesare traficului rutier. Cum ar fi, de exemplu, construcția pavilioanelor pentru stațiile auto la traseul central, în care scop Ministerul Transporturilor a alocat 180 mii de lei. Și dacă vorbim despre modernizarea treptată a localității, ce alt argument ar putea fi decât instalarea unui semafor la traseul central. Să mai zică cineva că nu ne apropiem de oraș!

„Am pornit de la ideea că sătenii mei merită condiții și servicii ca la oraș, comentează aceste noutăți primarul Liuba

Cojocaru. Astfel, am reparat capital și am modernizat Centrul de prestare a serviciilor, unde sunt amplasate Oficiul poștal, Biblioteca publică, Banca de economii, postul de poliție. Până la sfârșitul anului vom avea în sat și un bancomat. La efectuarea acestor lucrări au fost cheltuite peste 114 mii de lei, plus 82 mii de lei - donații din exterior.

Desigur, o problemă majoră, de altfel, comună pentru majoritatea satelor, sunt apele ductele și rețelele de canalizare. Pentru construcția rețelilor de canalizare am avut susținere din partea Ministerului Mediului, care a alocat în acest scop 5 milioane de lei. Astfel, a fost realizat un important proiect pentru sat, care permite de a asigura un trai mai confortabil consătenilor. Un mare avantaj pentru ei constă reducerea cât mai mult posibilă a tarifelor la asemenea servicii, achitate de locuitorii satului”.

Planul de dezvoltare și modernizare a satului se elaborează în complex, el incluzând toate domeniile: economic, social și cultural. Un obiectiv important al satului este estrada de vară, având statutul și de cămin cultural. Aici este locul unde se adună întreg satul la toate sărbătorile, inclusiv la adunările generale ale sătenilor. De aceea, amenajarea estradei arată, într-un anumit mod, și fața satului. Pentru renovarea ei au fost cheltuite până acum 236 mii de lei, din care 150 mii de lei au fost alocate de consiliul raional Criuleni. Dar ce fel de estradă fără o fanfară a satului, care să domine atmosfera de sărbătoare, să creeze buna dispoziție? Astfel, că au fost procurate instrumentele necesare și formată echipa de artiști amatori.

Nu este uitată nici tânăra generație, viitorul baștinei, de care avem grijă cu toții. La ședința primăriei s-a hotărât de a edifica un bloc nou cu două

(Continuare în pag. 5)

Alături de oameni și pentru oameni

(Sfârșit. Început în pag. 4)

niveluri, cu toate dependențele, la grădinița de copii. Despre amploarea acestui obiectiv vorbesc și investițiile care se ridică la 2 milioane de lei. Pentru anul curent se prevede ridicarea pereților și instalarea acoperișului.

Sunt și alte obiecte începute anul acesta, altele se proiectează pentru următorii ani, care conturează orașulul Măgdăcești de mâine, mereu în dezvoltare, mereu în creștere.

„Tot ce facem, facem pentru oameni, pentru binele lor, spune dna primar. Ne străduim să fim

mereu alături de ei, să fim la curent cu problemele și cerințele lor. Și în acest scop chiar de bun început am declarat fiecare zi – ziua ușilor deschise. Este un principiu al meu pe care îl voi respecta totdeauna. În acest sens, noi, administrația, am

avut grijă și de sediul primăriei, care lăsa cam de dorit. Sediul primăriei este cartea de vizită a satului și e normal ca această carte de vizită să fie la nivel. Ca atunci, când cetățeanul va in-

când un suflu nou în viața cotidiană a satului.

Un scurt bilanț al primului an de activitate a primarului Liuba Cojocar arată că proiectele realizate în această pe-

de părere primarul de Măgdăcești, Liuba Cojocar. Am căpătat și o practică anumită, dar mai avem încă multe de învățat. Acest an m-a convins încă o dată că sunt necesare studii de masterat la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Numai acolo vom putea însuși cu adevărat știința administrației. Dacă nu voi reuși în timpul primului mandat, apoi după ce voi acumula experiența necesară în primii patru ani, voi continua numaidecât studiile de masterat la Academia de Administrare Publică, indiferent de rezultatele noului ciclu electoral local. Fiindcă aceste studii sunt

cartea de căpătâi nu numai pentru administrația publică, dar și pentru oricare alt domeniu de activitate. Pentru o viață împlinită a fiecăruia dintre noi, a baștinei, a țării”.

Ion AXENTI

tra în clădirea renovată și bine amenajată a primăriei să aibă deplina siguranță că și serviciile prestate vor fi de calitate”.

Și în scurt timp primăria reparată cu gust, cu ferestre și uși noi, cu mobilier adecvat și-a redeschis larg ușile, adu-

rioadă au însumat 6 milioane 822 mii de lei, investiții externe, ceea ce depășește cu puțin jumătate din bugetul anual al primăriei Magdacești.

„Sunt rezultate care arată că împreună, cu eforturi comune, putem face lucruri mari, este

Satul cu 12 primari

Comuna Băhrinești a raionului Florești mai este numită și „satul cu 12 primari”. Și aceasta pentru că în fiecare lună din cele 12 ale anului câte un locuitor al satului deține voluntar funcția de primar. Acesta merge din casă în casă și vorbește cu oamenii despre problemele și lipsurile pe care le au.

Primarul ales al comunei, Feodosia Bunescu, a comunicat, în cadrul unor dezbateri publice, că primarii voluntari au la ei și buletinul informativ al localității, în care autoritățile locale raportează cum au fost distribuiți banii publici. Buletinul apare atât pe hârtie, cât

și în format electronic. Acesta descrie activitățile Primăriei și prezintă informație utilă pentru locuitori. „La sfârșitul fiecărei luni este convocat un cetățean voluntar care vine la discuția cu primarul, vorbește despre fiecare problemă, după care merge din gospodărie în gospodărie și vorbește despre ce se spune în buletin. Se numește „experiența – satul cu 12 primari”, voluntarii merg la oamenii în vârstă, care nu știu a citi și nu pot veni la Primărie, vorbesc cu ei, după care raportează primarului ce s-a discutat, care sunt problemele și astfel se îngroașă agenda

primarului”, a spus Feodosia Bunescu.

De 3 ani în localitate activează un parajurist, care asigură accesul sătenilor la informația de ordin juridic.

În Băhrinești sunt aproape 900 de gospodării. Jumătate sunt conectate la internet.

În sat este și rețea wi-fi, care asigură cu internet primăria, grădinița, punctul medical, curtea bisericii și alte instituții din localitate. În casa de cultură a comunei se planifică deschiderea unui centru de informare, cu cărți electronice și acces la internet pentru toți.

„Pentru mine asigurarea ac-

cesului la informație înseamnă comunicarea cu publicul. Pentru o persoană cu funcție electivă aceasta înseamnă totul”, a subliniat primarul de Băhrinești.

Informația a fost comunicată în cadrul dezbaterilor „Dreptul de a ști – dreptul de a trăi acasă ca în Europa”, organizate de către Centrul de promovare a libertății de exprimare și a accesului la informație „Acces-Info”, cu sprijinul Fundației germane „Hanns Seidel Stiftung”, în cadrul proiectului „Integrarea europeană ca idee națională cu potențial de consolidare a societății moldovenești”.

Info-Prim Neo

Sistemul finanțelor publice locale va fi modificat

Un proiect de lege în acest sens a fost discutat recent în cadrul Grupului de lucru de pe lângă Ministerul Finanțelor. Proiectul a fost elaborat de Ministerul Finanțelor, cu asistență din partea Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată al PNUD Moldova, după o analiză amplă a legislației actuale în domeniul descentralizării locale și a situației privind bugetele locale.

Modificările propuse vizează Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și Codul Fiscal nr. 1613-XIII din 24 aprilie 1997, iar punerea lor în practică va conduce la realizarea unui obiectiv foarte important al Strategiei Naționale de Descentralizare, și anume: *perfecționarea actualului sistem de finanțe publice locale, astfel încât să se asigure autonomia financiară a APL, cu menținerea disciplinei financiare, maximizarea eficienței și asigurarea echității în alocarea resurselor.*

De ce trebuie reformat sistemul de finanțe publice locale?

Într-un Raport despre propunerile de politici pentru perfecționarea sistemului de finanțe publice locale din Moldova, experții de la Corporate & Public Management Consulting Group identifică o serie de probleme ce generează disfuncționalități serioase în actualul sistem de finanțe publice locale. Care sunt aceste probleme?

Sistemul nu este stimulat. Deși legislația prevede o autonomie relativ robustă pentru APL în privința veniturilor proprii, sistemul actual nu oferă stimulente ce ar încuraja administrațiile APL să-și sporească eforturile de colectare a impozitelor, să genereze mai multe venituri proprii: orice majorare de acest fel se sol-

dează imediat cu reducerea cuantumului de transferuri.

Autonomia decizională este limitată. Autonomia în adoptarea deciziilor cu privire la cheltuieli este foarte limitată. Utilizarea costurilor normative este similară cu un sistem rigid de transferuri cu destinație specificată, în care oricărei activități sau subactivități atribuite sau delegate autorității-

lor APL îi este dedicat un transfer condiționat care reflectă așa-numitele "necesități".

Lipsesc stimulentele locale pentru dezvoltarea economică locală. Sistemul actual de defalcări este mai mult sau mai puțin inutil din motivul existenței formulei de echilibrare/transfer bazate pe "necesități". Nu există stimulente locale pentru dezvoltarea economică locală care ar influența creșterea încasărilor din veniturile partajate.

Sistemul de costuri tipizate este învechit și slab. În procesul de echilibrare/transfer este efectuat un șir de ajustări bazate pe costuri istorice sau pe decizii ad-hoc. Acest tip de sisteme este eficient numai în statele foarte prospere care dispun de o suficientă capacitate administrativă la nivel central și local.

Sistemul nu este predic-

tibil. Autoritățile APL de nivelul întâi se află în totalitate sub controlul raioanelor în ceea ce privește alocarea resurselor financiare. Sistemul actual nu este predictibil și stabil, motiv din care planificarea eficientă pe termen mediu și lung este dificil de realizat.

Sistemul nu stimulează efectuarea eficientă și efice a cheltuielilor la nivel

pun măsuri urgente de ordin legislativ pentru perfecționarea actualului sistem de finanțe publice locale în Republica Moldova. Pentru atingerea acestui obiectiv, Strategia Națională de Descentralizare stabilește trei grupuri de acțiuni prioritare:

1. Consolidarea bazei de venituri locale proprii și a autonomiei de decizie asupra lor.
2. Reformarea sistemului de transferuri și impozite partajate, statuarea acestuia pe baze obiective și previzibile, cu separarea bugetelor APL de nivelurile întâi și al doilea, pentru a asigura un nivel minim de servicii, cu condiția ca sistemul să nu descurajeze efortul fiscal propriu și utilizarea rațională a resurselor.
3. Consolidarea managementului financiar la nivelul APL, cu garantarea disciplinei financiare, creșterea transparenței și participării publice.

Implementarea tuturor acțiunilor de mai sus impune o activitate concentrată și consecventă pe mai mulți ani, dar în același timp este necesară selectarea celor mai urgente acțiuni, care să stabilească cadrul sistemului de finanțare al APL și care să fie implementate cu prioritate.

Autorii proiectului de lege menționat consideră ca fiind prioritară și recomandă implementarea principalelor măsuri din grupul 2 de acțiuni, și anume:

- revizuirea actualului sistem de colectare și alocare a impozitelor partajate;
- revizuirea sistemului de partajare a veniturilor fiscale din impozitul pe venit în vederea stabilirii în legislație a unor cote fixe pentru APL de nivelul întâi și al doilea;

local. Unitățile administrativ-teritoriale manifestă tendința normală de a utiliza toate mijloacele alocate. În caz contrar, sistemul de echilibrare/transfer le penalizează prin reducerea cuantumului de transferuri în anul următor.

Ponderea cheltuielilor pentru educație este foarte mare în comparație cu alte state. Optimizarea sistemului de educație este o rezervă pentru alte cheltuieli, de care se va ține cont în procesul de elaborare a unor noi modele de echilibrare.

Sistemul administrativ-teritorial este excesiv de fragmentat și nu promovează descentralizarea și dezvoltarea autonomiei financiare autentice a APL.

Acțiuni prioritare

În aceste condiții, se im-

(Continuare în pag. 7)

Sistemul finanțelor publice locale va fi modificat

(Sfârșit. Început în pag. 6)

porturi financiare de subordonare.

- proiectarea și implementarea unui sistem de echilibrare stabil, cu destinație generală, separat de transferurile condiționate, care să încurajeze efortul fiscal propriu;

- separarea transferurilor de echilibrare pentru APL de nivelurile întâi și al doilea (alocarea directă pe niveluri);

- proiectarea și implementarea unui sistem de transferuri condiționate pentru principalele funcții delegate și partajate, care să asigure un nivel minim și echitabil al prestațiilor.

Implementarea acestor acțiuni va fi realizată prin modificarea actualei legi a finanțelor publice locale și a Codului Fiscal, ceea ce va permite ca în planificarea bugetului pe anul 2014 să fie făcută în baza noilor prevederi.

În ce constă esența noilor prevederi?

Sistemul de transferuri către APL va fi centrat pe venituri, și nu pe cheltuieli. Asta înseamnă că se renunță la calcularea cheltuielilor bugetare medii pe locuitor.

Între bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu vor mai exista ra-

Defalcările din veniturile generale de stat se vor referi numai la impozitul pe venitul persoanelor fizice, iar cotele specifice de defalcare pe tipuri de administrații locale vor fi prevăzute după cum urmează:

- a) municipiile Chișinău și Bălți – 53% din impozitul pe venitul persoanelor fizice, colectat în limitele administrativ-teritoriale ale respectivelor UAT;

- b) consiliile raionale și UTA Găgăuzia - 33%;

- c) orașele reședință de raion, inclusiv cele din UTA Găgăuzia – 20%;

- d) celelalte UAT de nivelul întâi, inclusiv cele din UTA Găgăuzia - 67 %.

Transferurile cu destinație generală, de echilibrare, vor fi alocate pe bază de formulă, distinctă pentru UAT de nivelul întâi și pentru cele de nivelul al doilea. Fondul de susținere financiară va fi distribuit în două fonduri distincte: fondul de echilibrare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi (FEB1) și fondul de echilibrare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea (FEB2).

FEB1 va fi alocat după o formulă ce va folosi următorii indicatori: capacitatea fiscală pe

locuitor determinată pornind numai de la veniturile obținute prin defalcarea impozitului pe venitul persoanelor fizice; populația UAT; suprafața UAT. Alocarea FEB1 se va concentra pe cele mai sărace UAT și se va realiza invers proporțional cu capacitatea fiscală pe locuitor și direct proporțional cu populația și suprafața.

FEB2 va fi alocat după o formulă ceva folositoare, ca indicatori, populația și suprafața UAT de nivelul al doilea. Alocarea FEB2 se va realiza direct proporțional cu populația și suprafața.

Municipiile Chișinău și Bălți, precum și UTA Găgăuzia vor fi excluse de la alocarea FEB2, deoarece, datorită statutului lor special, au cote partajate din impozitul pe venitul persoanelor fizice mai mari sau beneficiază de surse financiare suplimentare (TVA și accize). Mai mult, municipiile Chișinău și Bălți au cea mai puternică bază de venituri proprii dintre toate unitățile administrativ-teritoriale, și care este doar parțial valorificată.

Criterii de evaluare a impactului

Impactul acestor măsuri de politică publică va fi măsurat potrivit unor criterii calitative și cantitative:

Criterii calitative:

- stimulente noi pentru consolidarea și dezvoltarea bazei de venituri proprii a administrației publice locale;
- predictibilitatea și stabilitatea sistemului;
- transparență și responsabilitate;
- simplitate;
- consolidarea autonomiei financiare a administrației publice locale ca principal instrument de dezvoltare a democrației locale;
- sprijinirea dezvoltării economice locale;

- păstrarea stabilității macroeconomice și eficacitatea instrumentelor de politică fiscală anticiclică.

Criterii cantitative:

- dispersia veniturilor totale pe locuitor, a veniturilor curente pe locuitor și a veniturilor totale (fără educație) pe locuitor – toate acestea reflectând în general echitatea noului sistem.

- număr de „pierzători” la ambele niveluri de administrație locală, grupați pe i) raioane; ii) după populație; iii) după pierderea relativă în raport cu alocarea bugetară din 2010;

- ponderea veniturilor proprii și a celor autonome în totalul veniturilor; ponderea veniturilor cu destinație generală în totalul veniturilor.

Modificările propuse la Legea finanțelor publice locale vor consolida și mai mult conformitatea legislației naționale cu prevederile Cartei Europene a Autonomiei Locale și cu mai multe din observațiile critice făcute în procesul de monitorizare de către Consiliul European.

Adoptarea acestor modificări corespunde într-un total observațiilor critice ale Recomandării 179/2005 și ale ultimului raport de monitorizare al Consiliului European – Congresul Puterilor Locale și Regionale și vor avea ca efect consolidarea generală a autonomiei locale în Republica Moldova.

Proiectul de lege menționat urmează să fie discutat în cadrul Comisiei Paritare și supus dezbaterilor publice.

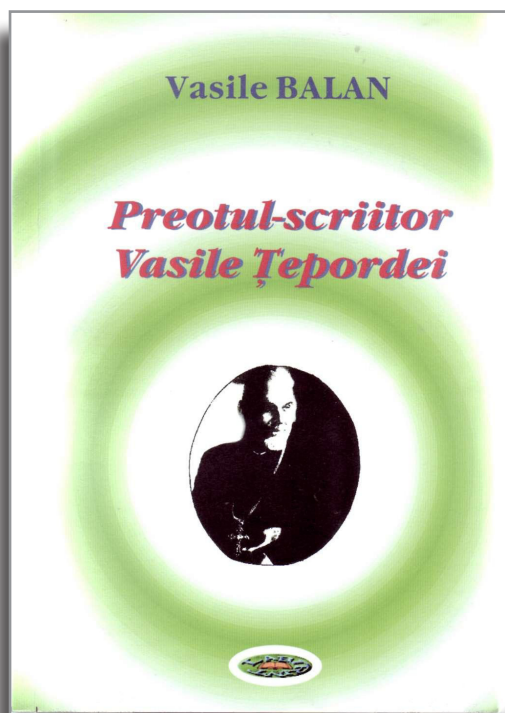
Pentru mai multă informație despre reforma descentralizării contactați Căminul de Stat, Direcția politici de descentralizare, Victoria Cujba. Tel.: 022 250 580; 022 250 581; 022 250 582; 022 250 583; Email: victoria.cujba@gov.md

Drama unui mare destin neînfrânt

Meditații la candela Memoriei

*Miroane! Te rog să-mi scrii în Limba Română,
în Limba Mamei, că asta mă încălzește și îmi dă puteri.*

Vasile ȚEPORDEI

Totul a făcut din dragoste, dintr-un devotament pătruns de spiritul patriotismului. Astfel, după 1991, „s-a angajat în munca de colectare a operelor pentru completarea bibliotecilor basarabene”. Este puțin a spune că a fost un luptător, dacă nu mai degrabă o cetate care a contribuit la salvarea

mitatea indubitabilă de a sluji adevărul în fața Domnului și a poporului său. De aceea nu recunoaște sentința dată de Tribunalul sovietic de la Constanța din 9 iunie 1949 (care îi suspendă pedeapsa cu moartea și-l condamnă în schimb la muncă silnică pe viață). Firea lui cu adevărat patriotică nu putea să recunoască și să accepte condamnarea din partea altui stat, al U.R.S.S.

Vertical și evlavios s-a dovedit și în lagărul de dincolo de cercul polar, unde termometrul cobora până la minus 52 de grade Celsius, ajutându-le moral să supraviețuiască, să se întărească sufletește prin sentimentul credinței în Cel de Sus, alinându-le, totodată, inima celor amărâți prin citirea predicilor. A organizat, totodată, și aici, în GULAG-ul sovietic, slujbe de înviere a Domnului, cinstind ritualul creștin cu ouă roșii și cozonac etc.

Este o mare mândrie pentru Cârpeștii care au dat Basarabiei și lumii un asemenea Om cu literă mare, de-o putere de voință incomparabilă, dacă nu singulară. Forța de muncă, setea neîntreruptă de activitate într-un domeniu, cum este cel spiritual, în slujba Patriei și a Neamului, pun în prim-plan devotamentul în fața Domnului și a puterii divine și iubirea manifestată pentru aproapele său, dacă e să ne raportăm la decalogul biblic, principiu de care s-a călăuzit până în ultimul ceas.

Vasile Balan, fiul învățătorului Miron Balan, cu care Vasile Țepordei corespundea din GULAG-ul stalinist de la Vorkuta, printre altele amintește în cartea consacrată distinsului consătean, Omului-icoană (vezi „Preotul-scriitor Vasile Țepordei”, 2005), că atunci când se gândește la baștină, în fața ochilor îi apar oamenii „din generația veche”, care au proslăvit-o prin talentul și darul lor rar și nobil, cum sunt: **Grigore Crețu-Crețescu** (1853-1933), magistrul și scriitor; **Victor Dobrescu** (1894-1942), învățător, „exterminat ca „dușman al poporului”; **Vasile Țepordei** (1908-2002), preot-scriitor, tribun al Basarabiei, portdrapelele generației basarabene de după Unirea din 1918; **Miron Balan** (1906-1981), învățător, tatăl său; **Gheorghe Timofte** (1912-1986), dramaturg și director al fostului Teatru Popular „Contemporanul” din Chișinău. De asemenea, autorului care i-a consacrat o seamă Vasile Țepordei, nu-i scapă și personalitățile din generația ulterioară care s-au impus conștiinței contemporanilor săi, cârpeștenilor, cum sunt: **Ștefan Voicu** (a.n. 1929), profesor de biologie; **Tudor Negru** (a.n. 1937), jurist, profesor universitar; **Ilie Argint** (a.n. 1947), colonel de poliție, cavaler al ordinului „Ștefan cel Mare”, participant activ al luptelor de la Nistru din vara lui 1992; **Valeriu Dulgheru** (a.n. 1956), inginer-mecanic, doctor habilitat, conferențiar universitar; **Constantin Mihailescu** (a.n. 1959), geograf, doctor habilitat, ex-ministru al ecologiei și resurselor naturale al R.M.; **Oleg Balan** (a.n. 1969), jurist, doctor habilitat, conferențiar universitar, vicerector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova; **Dumitru Tiron** (a.n. 1935), agronom, maestru în sport, etc.

Rândurile luate drept motto din scrisoarea preotului-scriitor Vasile Țepordei, adresată consăteanului și colegului său de clasă din Cârpeștii Cahulului tocmai din GULAG-ul stalinist de la Vorkuta (unde a fost deportat timp de 8 ani de zile (1948-1956), ne demonstrează ce fire dărză era compatriotul nostru. Oamenii de talia Domniei Sale „sunt o raritate”, dacă nu un vis pentru acele timpuri de odinioară. Printre altele, posedă la perfecție nu numai româna, dar și engleza, germana, franceza și rusa. El poate fi considerat, în opinia consăteanului și învățătorului Vasile Balan, „un om cu o voință de fier! Erudit! Deștept! Mărinimos! Viguros! Omenos! Cult! Scriitor! Tribun și cântăreț al Basarabiei!” El este „o personalitate care se identifică cu lupta pentru demnitatea națională, cu jertfire pentru Neam și Patrie”.

valorilor scrise și nescrise, morale și culturale ale neamului. Or, Domnia Sa remarcă nu întâmplător: „Totul e al nostru aici. Pământul, arborii, mormintele, casele, bisericile, monumentele, apele, toate sunt ale noastre”. Este mai mult decât un crez, este un univers în care fiecare dintre noi își are locul și rolul său.

Verticalitatea etico-civică și conștiința de sine au constituit modul de a fi al autorului. Iată ce răspuns marele înaintaș atunci, când i s-au cerut „să depună mărturii false” privind Unirea Basarabiei: „Cum aş putea eu minți pentru a denunța oameni bătrâni, care în 1918 acționaseră conform glasului conștiinței lor?! Dacă aş accepta acest rol – de iudă – m-ați detesta, în primul rând, dumneavoastră. Nu mai vorbesc de Istorie, care m-ar califica un mare trădător”. Nu mai zicem de tăria de caracter și de fer-

(Continuare în pag. 9)

Drama unui mare destin neînfrânt

(Sfârșit. Început în pag. 8)

Amintirile lui Vasile Balan nu sunt deloc întâmplătoare, deoarece zicala ne atenționează că „omul sfințește locul”. Vasile Țepordei de la Cârpești a devenit o enciclopedie vie a țării, a neamului. Exemplul/modul său de a activa și de a se consacra cu jertfire de sine cauzei divine, ortodoxiei creștine și scrisului, publicisticii, memorialisticii etc. care dimpreună exprimă vocația lui de Om cu literă mare și de scriitor consacrat totalmente Adevărului suprem, și nu celui provizoriu și efemer.

Cultura este sursa patrioniului unui neam. De aici se adapă generații întregi de făclieri și călăuze, portdrapele care contribuie în modul lor specific la mutațiile de mai departe ale acesteia în alt

context și din alte perspective istorice și socioumane. Ponegrită și umilită, expulzată din viața cotidiană de altădată, pe timpurile ocupației sovietice, credința ne întoarce cu fața spre Dumnezeu, spre Atotcreatorul nostru dintotdeauna și pentru totdeauna. Deși regimul totalitar a distrus nemărate destine omenești, deportându-le în siberiile sale „de gheață” (Grigore Vieru), totuși nu le-a putut înfrânge.

În cazul preotului-scriitor Vasile Țepordei au triumfat și personalitatea/individualitatea umană și cea scriitoricească, a triumfat credința în Om, în Adevăr, în Credință și în Cuvânt. Nu zadarnic el era convins că „puterea sovietică e cel mai rău iad de pe pământ”.

Moștenirea cultural-spirituală a neînfrântului preot-scriitor și Martir al Neamului

Vasile Țepordei (cel care aștepta la Vorkuta „cuvântul” consăteanului și colegului de clasă Miron Balan „ca zorii zilei”) este una vie și neîndoios de mare, netăgăduită valoare morală și creștină, întâi de toate.

Dacă ar fi rămas de la Măria Sa doar cartea „Iubim Basarabia” (1998), totuna am fi avut prilejul să ne mândrim de o asemenea relicvă. Ne vor ilumina și paginile „Amintirilor din GULAG” (1992) care te cuceresc prin adevărul lor crud, prin drama destinelor umane, precum și a „Scrierilor alese” (2005) conturând, în fond, imaginea vie a Omului-legendă, a preotului-scriitor Vasile Țepordei care a trăit și a suferit, a creat o viață de om în numele Domnului și al Omului, al aproapelui său. Tot ce ne-a rămas de la Domnia

Sa poartă pecetea luminii, suferinței, credinței și a dragostei nemărginite față de Adevăr, de Țară, de limbă și de omenie, de frumos și de idealul Neamului de-a se aduna grămăjoară înaintea Celui de Sus și a Soarelui, lângă candelă nestinsă a Memoriei și a Istoriei. Oriunde s-ar fi aflat în viața sa Vasile Țepordei, meleagurile natale îl atrăgeau cu forța unui „magnet”, menționează doamna Raisa Ciobanu. Aceasta se simte și în scrierile sale profund patriotice, care, la rândul lor, ne atrag și pe noi și ne fac să ne „iubim Basarabia”, Țara, Neamul, Credința și Adevărul, pentru că toate sunt creația divină a Celui de Sus, de aceea nu pot fi date uitării și nici neglijate. Or, toate fac una. Candelă lor ne luminează înima.

Tudor PALLADI

Mișcarea de rezistență în Basarabia: Organizația Național-Creștină Antisovietică

În anii 1946-1947, în satul Schineni, județul Soroca, a activat o grupare anticomunistă care pregătea o răscoală împotriva U.R.S.S., în cazul în care Anglia și SUA ar fi pornit o ofensivă militară.

Mișcarea de rezistență din R.S.S. Moldovenească cunoaște cazuri variate, unele fiind cu totul deosebite. Un exemplu este Organizația Național-Creștină Antisovietică, constituită în anul 1946, care și-a desfășurat activitatea preponderent în comuna Schineni. În scurt timp de la fondare, pentru a fi mai eficienți în activitate, Național-Creștinii Antisovietici s-a unit cu Arcașii lui Ștefan cel Mare, grupare ce activa la Soroca. Cea de-a doua era mai cunoscută în me-

diul antisovietic din Basarabia și avea mai multă experiență. Conlucrarea acestor organizații a fost de scurtă durată. La câteva luni de la fuzionare, luptătorii din ambele formațiuni au fost capturați de securitatea sovietică și trimiși în gulag.

Arcașii lui Ștefan cel Mare

au fost condamnați într-un proces organizat la 11 iulie 1947, iar membrii Organizației Național-Creștine Antisovietice - la 5 august același an. În cele două procese au fost trimiși în surghiun 26 de luptători antisovietici: opt foști membri ai grupului de la Schineni și

18 Arcași ai lui Ștefan cel Mare. Anihilarea acestor formațiuni a fost una dintre loviturile cele mai grele aplicate în prima fază mișcării de rezistență din Basarabia.

În procesul reabilitării persoanelor judecate pe criterii politice de la mijlocul anilor '50 ai secolului trecut, comisia respectivă din R.S.S. Moldovenească nu găsește motive pentru ca membrii fostei Organizații Național-Creștine Antisovietice să fie reabilitați. Membrii fostei Organizații Național-Creștine Antisovietice și ai grupului Arcașii lui Ștefan cel Mare au fost reabilitați de Procuratura Generală a Republicii Moldova la 4 noiembrie 1991.

(După ziarul „Adevărul”)

Licența 4G pentru operatorii de telefonie mobilă din Moldova

Noul standard în domeniul comunicațiilor mobile, **4G, va fi în curând disponibil și în Moldova.** Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a expediat operatorilor de telefonie mobilă din țară oferta de a solicita licențe pentru serviciile 4G. **Taxa pentru o**

astfel de licență este de 10 milioane de euro.

Filme și televiziune HD pe mobil, melodii și jocuri în rețea, descărcate în **doar câteva secunde**, fără utilizarea firelor. Acestea sunt beneficiile noului standard 4G. Operatorii de telefonie mobilă din țară **nu se grăbesc însă să obțină licență pentru asemenea servicii.**

Directorul Moldtelecom, Vitalie Iurcu, a spus că va analiza cu atenție această propunere. „Invitația vine. Noi trebuie s-o analizăm și, pe urmă, ne pronunțăm. Este o decizie care nu se ia nici într-o zi, nici în două”, a declarat Iurcu.

Și reprezentanții Orange și Moldcell spun că, deocam-

dată, **examinează cererea pe piață** pentru serviciile 4G.

„Acționarii Orange Moldova examinează această posibilitate de achiziționare a licenței. Această investiție poate fi făcută o dată ce vom avea o viziune clară asupra regimului de reglementare în comunicații. Cât de favorabil va fi mediul de reglementare în domeniu”, susține Victoria Musteață, PR manager Orange Moldova.

„Suntem acum în proces de evaluare a condițiilor licenței 4G și de elaborare a celor mai bune oportunități de afaceri pentru economia Moldovei legate de acest proiect. Considerăm că tehnologia 4G va deschide incontestabil noi oportunități pentru clienții „Moldcell”, oferindu-le **soluții de comunicare mai rapide și performante**”, a menționat directorul general al Moldcell, Barkin Secen.

Potrivit Moldcell, actualmente, TeliaSonera oferă servicii 4G în 7 țări nordice – Suedia, Finlanda, Norvegia, Danemarca, Estonia, Letonia, Lituania, precum și într-o țară din Eurasia – Azerbaidjan. De asemenea, TeliaSonera a făcut demonstrații a tehnologiei 4G în regim on-line în Kazahstan, Uzbekistan și Moldova, prin intermediul Moldcell.

Razr HD vine cu Google Chrome preinstalat.

Potrivit Motorola, smartphone-ul este cu 40% mai rapid în browsing (4G) decât iPhone 4S (cu Safari).

Droid Razr HD are o baterie care asigură o autonomie foarte mare - 16 ore de convorbire. Telefonul are o grosime de doar 8,4 mm.

Droid Razr Maxx HD este similar modelului Razr HD cu precizarea că are o baterie și mai puternică ce asigură 27 de ore de streaming de muzică și 4 ore de streaming video (specificațiile se referă la utilizarea rețelei 4G LTE).

Droid Razr M este cel mai mic Razr prezentat în cadrul evenimentului care a avut loc la New York. Are un ecran de 4,3 inci, dar celelalte specificații hardware sunt identice

cu cele ale modelelor mai mari.

Telefonul are o cameră de 8MP, iar bateria aleasă de

Motorola pentru acest model este de 2.000 mAh.

Toate cele trei smartphone-uri rulează Android 4.1 Jelly Bean, au fost lansate împreună cu operatorul telecom american Verizon Wireless, urmând să ajungă și în Europa în perioada următoare.

Țara care a blocat accesul la Google

Accesul la motorul de căutare Google.com și la serviciul de mail al aceleiași companii, **Gmail**, a fost **blocat**, duminică, în Iran. Mai

mult, autoritățile acestei țări vor să renunțe complet la internet până în 2013, urmând să-l înlocuiască cu o rețea proprie, informează Realitatea.net.

Din rațiuni de securitate, Iranul va renunța complet la internet până în martie 2013, au anunțat autoritățile de la Teheran, care **vor construi un internet propriu** ce va funcționa la nivel național.

Planul a debutat deja, cu blocarea accesului utilizatorilor la motorul de căutare Go-

ogle și la serviciul de mail al aceleiași companii, Gmail.

Agenția de Presă a Studenților Iranieni a precizat că blocarea Google are legătură cu filmul „**Inocența Musulmanilor**”, care a fost postat pe YouTube (site deținut de Google) și a declanșat un val de proteste în Orientul Mijlociu.

În ultimii ani, **Iranul a fost ținta mai multor atacuri informatice.** În anul 2010, virusul Stuxnet, rezultat dintr-o presupusă colaborare dintre serviciile american și israelian de informații, a dat peste cap programul nuclear iranian. Doi ani mai târziu, în 2012, în atenția presei internaționale a ajuns virusul Flame, care a monitorizat rețelele informatice iraniene. Virusul ar fi făcut parte dintr-un război cibernetic declanșat de CIA, National Security Agency și armata israeliană împotriva Iranului.

Noi modele ale companiei Motorola

Motorola a lansat noile smartphone-uri din gama Razr: Droid Razr HD, Droid Razr Maxx HD și Droid Razr M.

Droid Razr HD are un

ecran de 4,7 inci, display HD (720p) bazat pe tehnologia Super AMOLED Advanced. Droid Razr HD este motorizat de un procesor dual-core la 1,5 GHz și are 1GB RAM. Droid

Inspector de poliție bănuț de trafic de influență

În colaborare cu Direcția investigații și securitate internă a Ministerului Afacerilor Interne, angajații C.C.C.E.C. și Procuraturii Anticorupție au reținut un ofițer superior al Comisariatului de poliție din sectorul Botanica, pentru trafic de influență.

Inspectorul superior al Secției poliției criminale, maior de poliție Olari Sergiu, a fost reținut în preajma comisariatului,

pentru estorcarea și primirea unei sume de 300 dolari SUA de la o persoană, pentru netragerea acestuia la răspundere și încetarea unei cauze penale de proxenetism și prostituție.

Pe acest caz Procuratura Anticorupție a inițiat urmărirea penală în baza art. 326, alin. 2 „Traficul de influență” al Codului Penal al Republicii Moldova. În cazul în care va fi găsit vinovat, suspectul riscă o amendă în mărime de la 20.000 la 60.000 lei sau închisoare de la 2 la 6 ani.

Ministerul Afacerilor Interne reiterează intenția sa de constituire a unui sistem bazat pe integritatea oamenilor legii și va depune toate eforturile pentru eradicarea cazurilor de corupție, protecționism, trafic de influență și altor abateri infracționale, săvârșite de către angajații instituției.

Suspecți încătușați de poliție la 3 zile de la comiterea unui jaf

Zilele trecute, la Unitatea de Gardă a Comisariatului de poliție din raionul Ungheni, a sosit o plângere din partea unei locuitoare din satul Sculeni. Femeia a declarat că în plină stradă i-a fost sustrasă geanta, în care se aflau acte, bani și alte bunuri în valoare de 96 000 lei.

În urma măsurilor operative de investigație, întreprinse de angajații Direcției generale servicii operative a Departamentului poliție, în conlucrare cu CPr Ungheni, în scurt timp, s-a reușit identificarea și reținerea suspectilor.

Aceștia s-au dovedit a fi: un minor de 17 ani și un bărbat de 24 de ani, domiciliați în aceeași localitate cu victima, cel din urmă fiind anterior judecat pentru infracțiuni de același

gen.

Poliția a stabilit că suspectii au atacat victima din spate și au depozitat-o de geantă în mod decșchis. Victima a încercat să-și apere cu dărzenie bunurile. Cu toate acestea, tâlharii au reușit să-i smulgă geanta din mâini și au fugit într-o direcție necunoscută.

Potrivit declarațiilor bănușilor, după ce au golit geanta de bunuri, au aruncat-o într-o groapă din apropierea satului Sculeni, raionul Ungheni.

În rezultatul percheziționării locuinței minorului, pe

care acesta o închiria în capitală, au fost depistate și ulterior ridicate sume bănești în valută: 4.080 lei românești, 80 euro, 400 lei MDL.

Pe acest caz a fost inițiată o cauză penală, în baza art. 187, al. 4, Cod Penal al RM – „Jaf”.

Dacă vor fi găsiți vinovați, aceștia riscă o amendă de la 10.000 la 20.000 lei sau privațiune de libertate pe un termen

de la 7 la 12 ani.

Oamenii legii întreprind în continuare măsuri operative de investigații, pentru a stabili complicitatea acestora în săvârșirea altor crime.

Poliția vine cu un apel către toți cei, care au avut de suferit în urma acțiunilor acestor indivizi, să se adreseze la numărul de telefon: 902

Controlul și supravegherea circulației armelor în vizorul MAI

Ministerul Afacerilor Interne aplică măsuri suplimentare de control și supraveghere asupra circulației armelor de foc, pentru eficientizarea activității de supraveghere a circulației armelor individuale din posesia persoanelor fizice și juridice, prevenirea incidentelor cu arme, depistarea și ridicarea armelor păstrate ilegal sau fără documente de proveniență.

În scopul reacționării adecvate și oportune, vor fi realizate următoarele acțiuni de supraveghere asupra circulației armelor de foc:

- desfășurarea măsurilor necesare de asigurare a controlului riguros, complet și calitativ al tuturor posesorilor de arme de foc individuale, în special a celor cu valabilitatea permiselor de portarmă expirată și aplicarea față de aceste persoane a sancțiunilor prevăzute de legislație;

- controlul deosebit al activităților, ce se impun în vederea prevenirii și contracarării incidentelor cu arme de foc;

- asigurarea, identificarea și documentarea posesorilor de arme de foc predispuși la suicid, la comiterea faptelor ilicite și incidentelor cu arme sau acțiuni manifestate prin violență, care fac abuz de băuturi alcoolice ori consumă substanțe narcotice fără prescripția medicului, sunt ostili în relațiile de familie sau vecinătate, punând, astfel, în pericol viața, integri-

tatea corporală sau sănătatea proprie ori a altor persoane, în vederea examinării posibilității retragerii și anulării permisului de portarmă, cu suspendarea dreptului de posesie și folosință asupra armelor și ridicării acestora;

- organizarea unui control riguros, sub toate aspectele, a persoanelor care solicită autorizarea dreptului de procurare a armelor de foc, cu verificarea acestora la locul de domiciliu și serviciu, referitor la comportament, modul de trai, relațiile de familie și vecinătate, aportul social-util, scopul procurării armei, starea sănătății, antecedente penale sau contravenționale, dacă este supus evidenței operative sau evidenței ca scandalagiu de familie.

Ministerul Afacerilor Interne îndeamnă cetățenii, care dețin în posesie ilegală arme și muniții, să le predea benevol organului teritorial de poliție, care, conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 181 din 19.02.2007, urmează să fie examinate și înregistrate după persoana care le-a predat.

***Direcția informare
și relații cu publicul***

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

INTRARE ÎN VIGOARE

Un tratat intră în vigoare după ce un anumit număr de state-membre, conform celor stabilite prin respectivul tratat, și-au exprimat consimțământul definit de a adera la tratat. Există, de aceea, și situația când un tratat (precum cel privind UE) nu poate intra în vigoare decât dacă a fost ratificat de toate statele-membre. Odată intrat în vigoare, tratatul intră în vigoare din punct de vedere legal în sistemul juridic internațional și în cel al părților la tratat.

ÎNVESTITURA COMISIEI EUROPENE

Procedura de investitură a Comisiei Europene include două etape: desemnarea președintelui Comisiei și stabilirea listei membrilor Comisiei (a comisarilor europeni), apoi aprobarea în bloc a Comisiei.

De la intrarea în vigoare a Tratatului de la Nisa (1 februarie 2003), președintele Comisiei este desemnat de Consiliul European. Parlamentul European (PE) trebuie să-și dea acordul.

După aceea, Consiliul adoptă, prin majoritate cali-

ficată și de comun acord cu președintele desemnat, lista celorlalte persoane pe care intenționează să le numească membri ai Comisiei (comisari europeni). Această listă are la bază propunerile făcute de fiecare stat membru. După aprobarea „în bloc” de către PE, membrii Comisiei sunt investiți de Consiliu, prin vot cu majoritate calificată.

ÎNALTUL REPREZENTANT AL UE PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA DE SECURITATE

Această denumire se referă la o funcție nou-creată prin Tratatul de la Lisabona. Astfel, ceea ce prin Tratatul de la Amsterdam era denumit „domnul PESC” devine acum Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate, schimbarea nefiind doar de ordin terminologic, ci și de substanță, întrucât noua funcție cumulează, de fapt, atribuțiile de a fi în același timp Secretar General al Consiliului de Miniștri și Vicepreședinte al Comisiei Europene, situație care ar putea conduce într-un viitor relativ scurt la asocierea din ce în ce

mai puternică a acestei instituții supranaționale la lua-

rea deciziilor în PESC, cadru considerat până în prezent un apanaj interguvernamental al statelor-membre. Astfel, noul Înalt Reprezentant este perceput uneori ca fiind asemănător unui ministru de Externe al Uniunii Europene.

ÎNVĂȚARE CONTINUĂ

Nivelul schimbărilor sociale și economice actuale, tranziția rapidă către o societate bazată pe cunoaștere

și presiunile demografice rezultate în urma îmbătrânirii populației din Europa reprezintă provocări care solicită o nouă abordare a educației și instruirii prin cadrul oferit de învățarea continuă. În contextul acestor provocări, la reuniunile de la Lisabona și de la Stockholm ale Consiliului s-a acordat o atenție deosebită învățării continue, iar Comunicarea răspunde mandatului specific al Consiliului European de la Feira.

Învățarea continuă este definită în Comunicare drept „toate activitățile de învățare întreprinse pe parcursul întregii vieți, cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele, calificările și competențele, dintr-o perspectivă personală, civică, socială și/sau legată de muncă”.

Rectoratul, comitetul sindical, corpul profesoral-didactic și angajații Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova exprimă sincere regrete și sentimente de profundă compasiune dlui Andrei Groza, șef al Catedrei Știința administrației, în legătură cu decesul prematur al fratelui său,

Valeriu GROZA.

Dumnezeu să-l odihnească în pace cu dreptii.

Abonarea 2013

Continuă abonarea pentru anul 2013 la revista științifico-metodică trimestrială **“ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **“FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **“Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **“Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - secretar responsabil

Ion AXENTI - redactor

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 27.09.2012

E-mail: sep@aap.gov.md

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

“Funcționarul Public” - supliment la revista “Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova